

Likabehandlingsplan

Arbetsplan för värdegrundsarbete

Handlingsplan mot kränkande behandling

Vårt uppdrag i förskola och skola är att barn och elever ska få tillgång till god omsorg, god pedagogisk verksamhet och bra utbildning. Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga i förskola och skola. I uppdraget ingår att vi ska verka för demokrati och allas lika värde. Det betyder att allt vårt arbete skall genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, tolerans och solidaritet. Att främja lärande i demokrati innebär att vi ska verka i demokratiska arbetsformer, förankra de demokratiska värdena, främja likabehandling och motverka alla former av kränkande behandling.

Det demokratiska uppdraget utgör grunden för all verksamhet i förskola, förskoleklass, skolbarnsomsorg och skola. All planering, alla aktiviteter och utvärderingar genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Det demokratiska uppdraget består av olika delar:

- att främja barns och ungas lärande om demokrati och värdegrund
- att verka för demokratiska arbetsformer, där elever, personal och föräldrar har inflytande
- att förankra de demokratiska värdena, värdegrunden, i syfte att utveckla demokratiska samhällsmedborgare
- att motverka alla former av kränkande behandling

Förskola och skola är både barns, ungdomars och vuxnas arbetsplats. Att ha en handlingsplan för likabehandling och för hur man kan motverka kränkande behandling, är alltså en del av det systematiska arbetsmiljöarbete som bedrivs i skola och förskola. Förskolans och skolans verksamhet skall utformas så att de främjar goda relationer och trygga lärmiljöer. Förskolans och skolans förebyggande arbete omfattar alla former av kränkande behandling, är långsiktigt och integreras som en naturlig del av förskolans och skolans arbete. I detta arbete involveras både barn, ungdomar och vuxna, personal såväl som föräldrar, för att samtala om och reflektera över förhållningssätt, värderingar och normer.

Den viktigaste faktorn för att skapa trygga och utvecklande miljöer, är kunniga och engagerade vuxna. Eftersom kränkningar mellan elever vanligtvis äger rum utanför skolans klassrum, är det viktigt att vuxna är närvarande även där, för att tidigt upptäcka kränkningar och för att kunna ingripa.

I Nordvästra området finns denna gemensamma arbetsplan för värdegrundsarbete, med en handlingsplan för att motverka kränkande behandling. Planen är gemensam för hela området. Den innehåller en lokal del för varje förskola och skola, där personal och föräldrar i olika fora diskuterat arbetet med att motverka kränkande behandling. Planen distribueras till hemmen.

I den årliga kvalitetsredovisningen ingår att utvärdera arbetsplanen för värdegrundsarbete – handlingsplanen mot kränkande behandling. Kvalitetsredovisningen får visa:

- behov av utbildning/kompetensutveckling för personal
- behov av revidering av planen

Inga Malm
Områdeschef

Definitioner och begrepp ur skolverkets allmänna råd.

I skola och förskola skall vi arbeta för att främja likabehandling och motverka alla former av kränkande behandling. I skollagen, läroplanerna och förarbetena till dessa används begreppet ”kränkande behandling” som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Mobbning och rasistiska beteenden är exempel på kränkningar som särskilt nämns i skollagen. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. En utgångspunkt är att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

- fysiska, t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar
- verbala, t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög
- psykosociala, t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning
- text- och bildburna, t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms och mms

Mobbning är en upprepad negativ handling där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Diskriminering används också som begrepp i fall där samhällsinstitutioner genom t.ex. sina strukturer och arbetssätt upplevs som kränkande.

Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Trakasserier är diskriminering och kan utföras av vuxna mot barn eller elever eller mellan barn och elever.

Sexuella trakasserier avser kränkningar grundade på kön eller som anspelar på sexualitet.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karaktäristika.

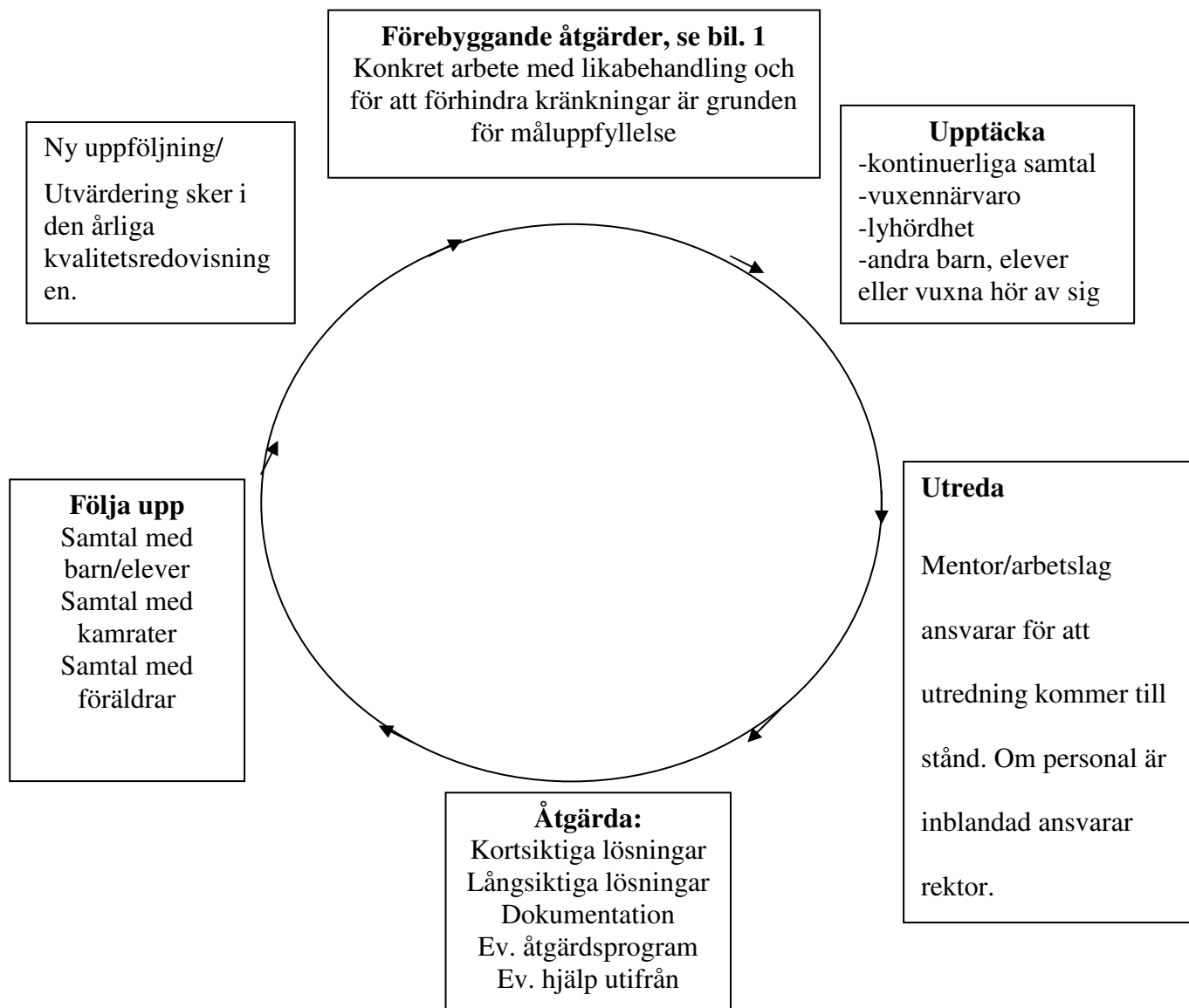
Homofobi avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

Sexism är ett negativt betraktelse- eller handlingssätt mot en individ vars könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från normen för det kön som registrerats för personen vid födseln.

Förbud mot repressalier

I Söderhamns kommun är det förbjudet att bestraffa ett barn eller en elev som har anmält någon ansvarig person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning som gäller överträdelser av lagen.

Likabehandlingsplan för Nordvästra skolområdet

Ärendegång, se bil. 2

1. Alla i förskolan/skolan måste reagera på oegentligheter och föra ärendet vidare
2. Pedagog samtalar med berörda
3. Pedagog tar kontakt med förälder
4. Barnhälsoteamet kontaktas
5. Ev. anmälan till soc. Arbetsmiljöverk etc.

Förhållningssätt; se bilaga

Nordvästra området skall genomsyras av ett förhållningssätt där alla ska motverka diskriminering och kränkande behandling. Barnen/eleverna ska känna sig trygga i skolan/f-klass/skolbarnsomsorgen.

Trygghet

Vi gör allt vad vi kan för att alla ska känna sig trygga.

Vi agerar direkt mot våld, kränkande uttalanden och mobbning.

Respekt

Vi behandlar varandra så som vi själva vill bli behandlade.

Vi visar ömsesidig respekt mellan varandra, vuxna och barn/elever.

Alla som arbetar i området är skyldiga att:

- motverka diskriminering och kränkande behandling i alla former.
- direkt reagera när någon trakasseras, diskrimineras eller blir kränkt.
- Vara goda och tydliga förebilder.

Förebyggande arbete genom att använda oss av:

- Klassråd
- Elevråd
- Värdegrundstema/arbete
- Tema barn i andra länder

Samtalsmodeller och arbetsmaterial som:

- Charlie.
- Tjej/kill snack.
- Livsviktigt.
- Tilda sol och Tilda is.
- Gruppen som grogrund.
- Konflikthantering i vardagen.

Steg 1.

Omedelbara åtgärder:

- Två personal samtalar med den/de kränkta för att ta reda på vad som hänt och talar om att skolan ska göra allt för att stoppa kränkningarna.
- Två personal samtalar med barn/elever som kränkt och markerar att beteendet inte accepteras. Personalen för samtalet på ett sådant sätt att barn/elever, i möjligaste mån, själva kan komma med en lösning så att kränkningarna upphör. Om flera varit delaktiga försöker vi, i möjligaste mån, först tala med eventuella medhjälpare sedan med eventuell ledare.
- Ansvarig personal informerar vårdnadshavare om vad som hänt och hur vi fortsätter arbetet.
- Ansvarig personal informerar övrig personal och rektor om vad som hänt.
- Ansvarig personal dokumenterar allt arbete rörande den uppkomna situationen.

Steg 2.

- Ansvarig personal har uppföljningssamtal med berörda senast inom tre skoldagar för att kontrollera att kränkningarna har upphört. Vid uppföljningssamtalet diskuteras hur det gått. Hur känner sig den kränkte nu? Hur har den/de/du som kränkt agerat för att situationen inte skall uppstå igen? Kan något bli bättre? Sedan följer regelbundna, kortare samtal med de berörda under längre tid.
- Om förbättring inte sker överlämnas ärendet till elevvårdsteam och rektor som bedömer vad som ska göras och vilka kontakter som eventuellt ska tas.

Steg 3.

Elevvårdsteam och rektor följer upp med ansvarig personal att uppsatta mål uppnåtts och att överenskommelser efterlevs.

Om personal misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling av ett barn, en elev eller annan personal ansvarar rektor eller någon med motsvarande ledningsfunktion för utredningen.

Rektor: Michael Andersson

Elevvårdsteam, skolsköterska och personal Mo skola

Förhållningsregler är detsamma som hur vi ska uppträda mot varandra för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling på skolan. Här nedan är synpunkter från barn, föräldrar och personal på Mo skola angående hur vi ska uppträda mot varandra.

Barnens synpunkter

- Jag ska låta alla vara med
- Jag tänker inte bara på mig själv och är snäll och hjälpsam mot andra
- Om jag är dum mot någon får jag ofta samma sak tillbaka
- Jag tänker positivt
- Jag lyssnar på andra
- Jag tänker på vad jag säger till och gör mot andra – det tar inte längre tid att säga något snällt som något dumt.
- Jag lovar aldrig mer än jag kan hålla
- Jag respekterar att andra tycker, tänker och är olika än mig
- Jag är uppmärksam på hur kompisar mår
- Jag ska inte knuffas, hota, retas, skrämmas, frysa ut någon, säga fula ord, stänga in någon.
- Jag vet att ett Nej är ett Nej
- Jag sprider inte rykten eller skriver lappar om någon
- Det är viktigt att jag verkligen menar förlåt och att den som varit ledsen känner det.
- Jag accepterar att alla kan göra misstag och jag skrattar inte åt andras misstag om den som gjorde det inte skrattar först.
- Jag tar hjälp av någon vuxen om det behövs
- Jag ska inte behöva känna mig som en skvallrare om jag berättar om något jag sett eller hört = jag ska kunna ha förtroende för den jag berättar det för.

Föräldrarnas synpunkter

- Mitt barn ska respektera andras olikheter genom att t.ex. förstå att - *alla har rätt till egna tankar och åsikter, olika människor är bra på olika saker, olika människor ser olika ut till t.ex. utseende och klädsel, olika människor har olika förutsättningar*
- Mitt barn ska använda ett vårdat språk genom att - *inte svära eller använda fula ord, inte kalla andra för "fula" saker*
- Mellan elev – elev och elev – vuxen ska det finnas en ömsesidig respekt genom att t.ex. *inte slå eller knuffa någon, lyssna på andra barn och vuxna, komma i tid, inte skratta åt någon, vara uppmärksam på hur kompisar mår*
- Varje barn måste känna trygghet i och ha de vuxnas stöd när de är i skolan

Personalens synpunkter

- Vi ska vara tydliga
- Vi ska vara positiva
- Vi ska vara lyhörda
- Vi ska vara observanta
- Vi ska vara närvarande
- Vi ska se möjligheter
- Vi ska vara hjälpsamma

För att göra barnen delaktiga i arbetet att förebygga och motverka kränkande behandling har vi på Mo skola i varje klass haft klassråd där elever och lärare diskuterat vad kränkande behandling kan vara, definitioner av olika begrepp samt hur vi bör uppträda för att motverka olika former av kränkande behandling. Representanter från varje klass, förskoleklass till år 6, har sedan vid elevrådsmöte enats om vilka förhållningsregler som ska gälla på Mo skola. Diskussioner om hur man är mot varandra är annars hela tiden aktuella och levande i vår vardag i skolan.

Personalen har diskuterat i arbetslaget hur vi ska vara för att förebygga och motverka kränkande behandling på skolan. Personalen har gemensamt arbetat fram likabehandlingsplanen. Eleverna har haft möjlighet att påverka innehållet i likabehandlingsplanen genom diskussioner i klassen. Likabehandlingsplanen har behandlats i elevrådet. Likabehandlingsplanen har varit ute på remiss hos föräldrar/vårdnadshavare samt diskuterats i skolrådet.

Föräldrarna har givits möjlighet att skriftligen lämna synpunkter på vilka förhållningsregler de tycker ska gälla på Mo skola. Synpunkterna har sedan sammanställts av personal på skolan genom att ta med de mest frekventa synpunkterna.

Vi kommer att arbeta enligt följande struktur:

Läsåret 09/10 kommer det förebyggande arbetet att fortsätta som brukligt med de samtalsmodeller och värdegrundsarbete som används. Detta kommer att ske via samtal såväl i små grupper som i hela klasser och utvärderas via samtal och enkät till eleverna. Ansvarig för detta är personalen på skolan.

När det gäller kompetensutveckling till personalen för att öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling har personal gått på utbildning av Björn Lindell "förhållningssätt och signaler" samt gått på föreläsning av och med Gunnar Höistad "Att upptäcka och stoppa mobbning".

Revidering av likabehandlingsplanen sker efter behov samt efter varje läsår.